

Wojewódzki FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI

ZA ROK 2008

Katowice, kwiecień 2009 r.

ISO 9001 : 2000
ISO 14001 : 2004

AC 014
QMS

I. WPROWADZENIE

Prawne i finansowe podstawy działalności Funduszu wyznacza ustawa **Prawo ochrony środowiska** z dnia 27 kwietnia 2001 roku (tekst jednolity Dz. U. Nr 25 poz. 150 z dnia 15 lutego 2008 roku z późn. zm.), ustawa o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r., nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), ustawa o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., nr 76, poz. 694 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. nr 230, poz.1934) oraz postanowienia **Statutu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach**.

Fundusz wspiera działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ekologiczną państwa i województwa, poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć realizujących cele długookresowe i krótkookresowe zapisane w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz zapewniających absorpcję środków unijnych dla osiągnięcia w województwie śląskim stanu środowiska zgodnie z zobowiązaniami akcesyjnymi Polski.

Realizacja celów strategicznych i operacyjnych Funduszu przebiegała w ramach wdrożonego i stale doskonalonego zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego, zorganizowanego według wymagań międzynarodowych norm: ISO 9001, ISO 14001 i rozporządzenia w sprawie Europejskiego Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS).

Dofinansowanie zadań przez Fundusz w 2008 roku następowało zgodnie z ustawą oraz wytycznymi zawartymi w następujących dokumentach programowych:

- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000–2020,
- Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na lata 2005-2008.

Fundusz realizując swoją misję koncentrował się na:

- wspieraniu działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe,
- pozyskiwaniu i zarządzaniu środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną,
- prowadzeniu operacji na rynku finansowym zapewniających pomnażanie środków.

Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2008 rok został opracowany w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (tekst jednolity Dz. U. Nr 25 poz. 150 z dnia 15 lutego 2008 roku z późniejszymi zmianami) uwzględniając zapisy: polityki ekologicznej państwa, wojewódzkiego programu ochrony środowiska oraz strategii Funduszu

Na Plan działalności składały się:

- **Lista przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach na 2008 rok,**
- **Zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek na 2008 rok,**
- **Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Katowicach na 2008 rok,**
- **Plan finansowy WFOŚiGW w Katowicach na 2008 rok.**

II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WFOŚiGW W KATOWICACH

1. RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza Funduszu działała w 2008 roku w składzie 7 osobowym.

W trakcie roku doszło do kilku zmian w składzie Rady:

- z dniem 28.01.2008 roku zostali odwołani członkowie: **Pan Tadeusz Sadowski** (Przewodniczący), **Pan Czesław Sobierajski**,
- z dniem 28.01.2008 roku zostali powołani nowi członkowie: **Pan Bernard Błaszczyk** (Przewodniczący), **Pan Karol Węglarzy**.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- **Bernard Błaszczyk** - Przedstawiciel Ministra Środowiska jako [Przewodniczący Rady Nadzorczej](#),
- **Stanisław Wika** - Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody ([Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej](#)),
- **Andrzej Jeżewski** - Dyrektor Wydziału Środowiska i Rolnictwa Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego ([Sekretarz Rady Nadzorczej](#)),
- **Karol Węglarzy** - Przedstawiciel samorządu gospodarczego,
- **Krzysztof Stachowicz** - Wiceprzewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Śląskiego,
- **Jerzy Suchy** - Przedstawiciel organizacji ekologicznych,
- **Ewa Gębicka-Matusz** - Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,

W 2008 roku Rada odbyła **12 posiedzeń**, podczas których podjęła **358 uchwał** oraz zapoznała się z **15 informacjami**.

Rada Nadzorcza w 2008 roku zatwierdziła:

- bilans, rachunek zysków i strat oraz podział zysku za 2007 r.,
- Sprawozdanie z działalności WFOŚiGW w Katowicach za 2007 rok,
- skorygowany Plan finansowy WFOŚiGW w Katowicach na 2008 rok,
- znowelizowane, szczegółowe regulaminy dofinansowania zadań dotyczące:
 - profilaktyki zdrowotnej dzieci realizowanej w trakcie wyjazdów śródrocznych na tzw. „zielone szkoły”,
 - regulamin dofinansowania zadań wyłonionych w drodze konkursu – „Cykliczne upowszechnianie zasady zrównoważonego rozwoju i informacji dotyczących Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko poprzez media w 2009 roku”,
- „Zasady nadzwyczajnego dofinansowania skutków wicher i gradobicia – sierpień 2008”,
- wnioski o udzielenie pożyczek i dotacji (dla dofinansowania ze środków Funduszu powyżej **kwoty 848.199,65 zł**),
- wnioski w sprawie częściowego umorzenia pożyczek,
- Plan działalności WFOŚiGW w Katowicach na 2009 rok
- Rada Nadzorcza podjęła **99 uchwał** dotyczących dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej

2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

Do 21.02.2008 roku Zarząd pracował w następującym składzie:

Jerzy Kopyczok - Prezes Zarządu

Adam Liwochowski - Zastępca Prezesa Zarządu

Robert Magdziarz - Zastępca Prezesa Zarządu

Franciszek Procek - Zastępca Prezesa Zarządu
Zenon Rodzaj - Zastępca Prezesa Zarządu

Rada Nadzorcza Funduszu na posiedzeniu 20 lutego 2008 roku podjęła uchwały w sprawie wystąpienia do Zarządu Województwa Śląskiego o odwołanie z funkcji: **Prezesa Zarządu Pana Jerzego Kopyczoka**, Zastępców Prezesa Zarządu Panów Roberta Magdjarza i Zenona Rodzaja oraz o powołanie na funkcję **Prezesa Zarządu Pani Gabrieli Lenartowicz**, a na Zastępcę Prezesa Zarządu Pana Andrzeja Koniecznego. Rada Nadzorcza Funduszu na posiedzeniu 14 marca 2008 roku podjęła uchwałę w sprawie wystąpienia do Zarządu Województwa Śląskiego o powołanie na funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu Pana Andrzeja Pilota.

Zarząd Województwa Śląskiego podjął 21 lutego 2008 roku uchwałę nr 303/138/III/2008 w sprawie powołania Pani Gabrieli Lenartowicz na funkcję Prezesa Zarządu i Pana Andrzeja Koniecznego na funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu. W dniu 27 marca 2008 roku Zarząd Województwa podjął uchwałę nr 577/148/III/2008 w sprawie powołania Pana Andrzeja Pilota na funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu.

W związku z powyższym Zarząd od 27.03.2008 roku pracował w następującym składzie:

- **Gabriela Lenartowicz** - Prezes Zarządu,
- **Andrzej Konieczny** - Zastępca Prezesa Zarządu,
- **Adam Liwochowski** - Zastępca Prezesa Zarządu,
- **Andrzej Pilot** - Zastępca Prezesa Zarządu,
- **Franciszek Procek** - Zastępca Prezesa Zarządu.

Zarząd odbył w 2008 roku **79 posiedzeń** i podjął **1330 uchwał**, z czego m.in. w sprawie udzielenia pożyczek - 138, dotacji - 262, przekazania środków – 17, pożyczek i dotacji – 48, promes - 3.

W zakresie wypełniania zadań bieżących prace Zarządu w 2008 roku koncentrowały się przede wszystkim na:

- **podejmowaniu uchwał o udzieleniu pożyczek i dotacji** na zadania, w których udział Funduszu nie przekraczał 848.199,65 zł, oraz opiniowaniu wniosków w celu zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą dofinansowania przedsięwzięć, w których udział Funduszu przekraczał tę kwotę,
- **opiniowaniu i przedkładaniu Radzie Nadzorczej wniosków** o częściowe umorzenie udzielonych pożyczek,
- **zawieraniu umów pożyczek i dotacji** (z oceną zdolności kredytowej i podejmowaniem decyzji o sposobie zabezpieczenia dla pożyczek),
- **współpracy z bankami w sprawie udzielania kredytów preferencyjnych** na realizację zadań proekologicznych i nadzorowaniu realizacji bankowych linii kredytowych; zawieraniu konsorcjów,
- **kontroli realizacji umów**, rozliczaniu rat pożyczek i zakończonych inwestycji,
- **sporządzeniu bilansu, rachunku zysków i strat**, przygotowaniu propozycji podziału zysku, Sprawozdania z działalności Funduszu za 2007 rok oraz Informacji z działalności WFOŚiGW w Katowicach w 2007 roku, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego nr 145, poz. 2470 z dnia 8 lipca 2008 roku i przygotowaniu projektu Planu działalności Funduszu na 2009 rok,
- **wypełnianiu zadań Instytucji Wdrażającej** zgodnie z treścią Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro) – zawartego 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska,

- **bieżącej analizie pracy Biura Funduszu** i podejmowaniu decyzji usprawniających jego działalność oraz doskonaleniu procedur w zakresie rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy finansowej.

Najpoważniejszym wyzwaniem organizacyjnym dla Zarządu w 2008 roku było sprawne przygotowanie Funduszu do pełnienia funkcji Instytucji Wdrażającej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i przeprowadzenia pierwszych konkursów z tego programu.

Zarząd zmienił i dostosował Regulamin organizacyjny Biura WFOŚiGW w Katowicach do możliwości realizowania POliŚ. Dostosowano również Zintegrowany System Zarządzania do nowych potrzeb, przyjmując Procedurę Operacyjną „Wdrażanie POliŚ – szczegółowa instrukcja wykonawcza (INSS)” wraz z Instrukcjami Operacyjnymi:

W związku z projektami zmian ustawy o finansach publicznych i Prawa ochrony środowiska reformujących system funduszy ochrony środowiska, Fundusz aktywnie uczestniczył w wypracowaniu optymalnych rozwiązań dla tego systemu w Polsce. W związku z tym przedstawiciele Zarządu uczestniczyli w licznych spotkaniach i konsultacjach na szczeblu regionalnym i krajowym wnosząc propozycje m.in. stanowiska Konwentu Prezesów WFOŚiGW oraz stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie propozycji likwidacji wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej zawartej w projektach ustawy o finansach publicznych i przepisów ją wprowadzających. Efektem tej aktywności było wypracowanie propozycji takiego systemu funduszy, które zachowując osobowość prawną stają się odpowiednio państwową i samorządowymi osobami prawnymi.

III. WSPÓŁDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Fundusz w 2008 roku dofinansował **6 zadań** realizowanych przez samorząd wojewódzki z zakresu gospodarki wodnej oraz programów, badań naukowych i opracowań na łączną kwotę **7,10 mln zł**, w tym:

- „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe poprzez regulację i odbudowę cieków Dziunia w km 0+000-8+860 w pow. Kłobuckim,
- „Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez modernizację budowli Zbiornika Zielona I i II w pow. Tarnogórskim”,
- „Regulacja koryta rzeki Puńcówka w km 1+850-2_707 i 8+500-9+400 w gminie Golezów, powiat cieszyński, województwo śląskie,
- „Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez modernizację koryta i odbudowę stopnia z piętrzeniem na rzece Liswarcie w powiecie Kłobuckim”,
- „Ocena stanu technicznego i stopnia bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych, budowli wałowych i towarzyszących na długości 30,0 km”,
- „Program wykorzystania wód podziemnych, w szczególności termalnych i leczniczych, w wybranych obszarach województwa śląskiego”.

Ponadto Fundusz wspierał finansowo przedsięwzięcia realizowane przez jednostki organizacyjne województwa śląskiego.

Fundusz w 2008 roku kontynuował współpracę ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach, która dotyczyła:

- opiniowania ważniejszych zadań z zakresu ochrony przyrody przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody oraz zadań związanych z ochroną przeciwpowodziową przez Wydział Zarządzania Kryzysowego,
- dofinansowania przedsięwzięć realizowanych przez Urząd Wojewódzki, bądź jednostki podległe Wojewodzie Śląskiemu, w tym:

- prowadzenia stałych pomiarów stanu środowiska w ramach regionalnego monitoringu środowiska, wydanie rocznych raportów o stanie środowiska,
- dofinansowanie termomodernizacji budynku Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- doposażenia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt do przeciwdziałania skutkom poważnych awarii przemysłowych oraz katastrof chemicznych i ekologicznych,
- dofinansowania działań Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.

Fundusz ściśle współdziałał z Urzędem Wojewódzkim w pomocy w usuwaniu skutków wicher i gradobicia, które wystąpiły na terenie województwa śląskiego w sierpniu 2008 roku.

Z inicjatywy Zarządu wprowadzone zostały począwszy od 2008 roku stałe konsultacje z przedstawicielami samorządów gmin i powiatów dotyczące projektu Listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na 2009 rok, Kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2009 rok, Zasad udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowanych kredytów i pożyczek na 2009 rok. Spotkania takie w 2008 roku odbyły się we wszystkich subregionach województwa. Wiodącym tematem spotkań było zaprezentowanie podstawowych zasady i warunków obowiązujących przy dofinansowywaniu przez Fundusz inwestycji proekologicznych realizowanych przez samorządy. Istotną kwestią poruszaną podczas spotkań, w których uczestniczył Fundusz była także problematyka dotycząca możliwości skorzystania z unijnych dotacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

W 2008 roku Fundusz wypełniał obowiązki wynikające z porozumienia zawartego 25 czerwca 2007 r. z Ministrem Środowiska w sprawie realizacji **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I. Gospodarka wodno-ściekowa i II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi**, Na mocy tego porozumienia Fundusz został Instytucją Pośredniczącą II stopnia (IPII) dla projektów o wartości całkowitej poniżej 25 mln euro, realizującą liczne działania, które można podzielić na następujące grupy:

- przygotowanie i ocena projektów indywidualnych z listy Ministra Rozwoju Regionalnego (MRR) oraz zgłaszanych w trybie konkursowym. Zdania Funduszu polegają m.in. na ocenie formalnej i merytorycznej I stopnia wniosków, przekazywanie wyników oceny do Ministerstwa Środowiska, jako Instytucji Pośredniczącej (IP), zawieranie umów z beneficjentami,
- kontrola Beneficjenta w zakresie zawierania umów oraz realizacji projektów, wykrywanie nieprawidłowości oraz formułowanie zaleceń, sporządzanie i przekazywanie informacji pokontrolnej do IP,
- monitorowanie realizacji projektów oraz sprawozdawczość, sporządzanie i przekazywanie do IP informacji miesięcznych, sprawozdań okresowych, rocznych i końcowych oraz zbiorczej informacji z raportów o osiągniętych efektach,
- zarządzanie finansowe i rozliczanie projektu, w tym m.in. wdrożenie systemu księgowego rejestrującego każdą operację związaną z przekazywaniem środków na realizację projektów, przyjmowanie, weryfikacja i zatwierdzanie złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność, zatwierdzanie wydatków kwalifikowanych poniesionych przez beneficjentów, dokonywanie płatności zaliczkowych, pośrednich oraz końcowych na rzecz beneficjentów, odzyskiwanie i zwrot środków nieprawidłowo wydatkowanych,
- informacja i promocja, w tym działania informacyjne i promocyjne wynikające z Planu Komunikacji POliŚ na lata 2007-2013, informowanie beneficjentów o obowiązkach

informacyjnych w związku z realizacją projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, monitorowanie i kontrolowanie wypełniania przez beneficjentów obowiązków informacyjnych.

Na podstawie odrębnego porozumienia zawartego w dniu 14 listopada 2007 r. (aneksowanego 17 września 2008 r.) z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie i zaakceptowanego przez Ministra Środowiska, Fundusz pełnił rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla trzech projektów indywidualnych o wartości powyżej 25 mln euro:

- „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami w Sosnowcu”
- „System gospodarki odpadami aglomeracji śląskiej - budowa centrum zagospodarowania odpadów w Rudzie Śląskiej”

„System gospodarki odpadami aglomeracji śląskiej - budowa centrum zagospodarowania odpadów w Katowicach”

W 2008 roku Fundusz podpisał **pre-umowę** z Gminą Sosnowiec związaną z możliwością uzyskania dofinansowania z środków Unii Europejskiej na budowę kompleksowego systemu gospodarki odpadami w tym mieście. Projekt znajduje się na liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i należy do grupy przedsięwzięć zgłaszanych w trybie pozakonkursowym.

Podpisano również **pre-umowę** między Górnośląskim Związkiem Metropolitalnym Funduszem dotyczącą powstania kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi wraz z budową zakładów termicznego utylizowania odpadów.

W roku 2008 przeprowadzono **trzy nabory wniosków** w trybie konkursowym:

- Pierwszy nabór wniosków w trybie konkursowym o dotację na zadania związane z gospodarką wodno-ściekową oraz gospodarką odpadami zakończył się 26 maja 2008 r. Wpłynęło **10** wniosków, w tym **8 z zakresu gospodarki wodno-ściekowej** oraz **2 z zakresu gospodarki odpadami**.
- Drugi nabór wniosków dla zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM oraz przywracania terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrony brzegów morskich zakończył się 1 września 2008 r. Do Funduszu wpłynęło **6** wniosków, wszystkie wnioski dotyczyły **gospodarki wodno-ściekowej**.
- Trzeci nabór wniosków również dla zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz przywracania terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrony brzegów morskich zakończył się 4 grudnia 2008 r. Wpłynęły **4** wnioski, wszystkie z zakresu **gospodarki wodno-ściekowej**.

Fundusz podejmował liczne działania zmierzające do zapoznania potencjalnych beneficjentów z warunkami ubiegania się o dofinansowanie z POliŚ. W tym celu organizowano szkolenia oraz spotkania robocze z podmiotami, które wyrażały zainteresowanie złożeniem wniosku. Opracowano i rozpowszechniono szereg materiałów informacyjnych dotyczących Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W roku 2008 stan przygotowania instytucjonalnego Funduszu do pełnienia roli Instytucji Pośredniczącej II stopnia był kontrolowany przez instytucje zewnętrzne. Urząd Kontroli Skarbowej pełniący rolę Instytucji Audytowej przeprowadził w dniach 27.03-17.07.2008 r. kontrolę. Wszystkie rekomendacje pokontrolne zostały wdrożone. W dniu 5 grudnia 2008 r. Instytucja Audytowa przesłała do Komisji Europejskiej informację o zgodności systemów zarządzania i kontroli w ramach POliŚ. Tym samym został zaakceptowany system zarządzania obowiązujący w Funduszu.

8 października 2008 roku Ministerstwo Środowiska przeprowadziło kontrolę systemową, po której przekazano rekomendacje pokontrolne. Zostały one uwzględnione w działaniach podejmowanych przez Fundusz.

V. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI W 2008 ROKU

W 2008 roku Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu poprzedza ocena zgodności z zasadami dofinansowania zadań, analiza wielkości planowanego efektu ekologicznego i kosztu jego uzyskania, zabezpieczenie udzielanych pożyczek i dotacji. Wypłata środków następowała w ratach, z uwzględnieniem zasady wypłaty kolejnych rat dopiero po zaakceptowaniu przez Fundusz rozliczenia kwot uprzednio wypłaconych. Prowadzone były kontrole realizacji rzeczowej i finansowej zadania u wnioskodawcy. Właściwą realizację umów egzekwowano także poprzez interwencje pisemne lub wstrzymanie wypłat. W uzasadnionych przypadkach zawierano aneksy do umów.

BILANS

Bilans wskazuje na **wzrost w 2008 roku ogólnej wartości aktywów**, a więc majątku o **8,1% tj. 79,04 mln zł** w porównaniu ze stanem na koniec 2007 roku. W ujęciu realnym (biorąc pod uwagę poziom inflacji w 2008 roku, która wyniosła 4,2%) nastąpił wzrost w o 3,9%.

W strukturze aktywów znalazło to wyraz w zwiększeniu zarówno aktywów trwałych jak i obrotowych.

Aktywa trwałe na koniec 2008 roku w kwocie 744,89 mln zł stanowią 70,4% udziału w sumie bilansowej, w tym 661,04 mln zł to należności długoterminowe z tytułu udzielonych pożyczek, jak również w ramach bankowych linii kredytowych.

Kapitał (fundusz własny) na koniec 2008 roku wyniósł 1 057,03 mln zł (udział w sumie bilansowej 99,9%) i uległ zwiększeniu o 8% w stosunku do roku poprzedniego w wyniku wypracowanego zysku.

Wybrane pozycje bilansu

[w mln zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2007	Stan na 31.12.2008
I.	AKTYWA, z tego:	978,66	1 057,70
1.	Rzeczowe aktywa trwałe	10,18	9,76
2.	Należności długoterminowe	612,08	661,04
3.	Inwestycje długoterminowe	76,42	74,03
4.	Należności krótkoterminowe	164,02	189,45
5.	Inwestycje krótkoterminowe	115,73	123,35
II.	PASYWA, z tego:	978,66	1 057,70
1.	Kapitał (fundusz) własny, z tego:	978,32	1 057,03
1.1.	Kapitał (fundusz) podstawowy	830,90	903,08

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Przychody ze sprzedaży stanowiące zasadnicze źródło powstania zysku wzrosły w ostatnim roku o 19,53 mln zł tj. 14,5% w stosunku do 2007 roku.

W 2008 roku 99,8% przychodów netto ze sprzedaży stanowiły przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Wskaźnik ten utrzymywał się na poziomie lat poprzednich.

Przychody finansowe były niższe w stosunku do poprzedniego roku o 7%, jednak w zakresie przychodów z tytułu odsetek nastąpił wzrost o 4,39 mln zł, tj. 16,9%.

Koszty działalności operacyjnej osiągnęły poziom 105,34 mln zł. Największy udział w kosztach działalności operacyjnej stanowią wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska: dotacje i umorzenia w wysokości 93,00 mln zł, tj. 88,3%.

Zysk netto w 2008 roku wyniósł 81,08 mln zł i w porównaniu do roku 2007 był wyższy o 8,90 mln zł, (wzrost o 12,3%) głównie z powodu wyższych przychodów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska. Wynik finansowy nie jest obciążony podatkiem dochodowym od osób prawnych gdyż zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych jako fundusz celowy WFOŚiGW w Katowicach korzysta ze zwolnienia.

VI. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ

1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW

W strukturze wpływów środków finansowych od szeregu lat znaczące pozycje stanowią wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, zwroty rat pożyczek i kredytów oraz wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i lokowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

W roku 2008 wpływy wyniosły 329,61 mln zł, z tego:

- opłaty za korzystanie ze środowiska i kary pieniężne wyniosły **154,08 mln zł** (46% wpływów),
- zwroty rat pożyczek wyniosły **141,26 mln zł** (43% wpływów),
- wpływy z działalności Funduszu wyniosły **32,29 mln zł**, (10% wpływów),
- wpływy z opłat produktowych wyniosły **1,30 mln zł**,
- inne wpływy, w tym zwroty dotacji i zwrot kosztów zakupu udziałów – **0,68 mln zł**.

Struktura wpływów Funduszu w latach 2006-2008

[w mln zł]

Lp.	Wpływy	2006	2007	2008
1.	Wpływy z opłat i kar:	131,20	134,40	154,08
1.1.	<i>z opłat za korzystanie ze środowiska</i>	130,70	132,90	152,98
1.2.	<i>administracyjnych kar pieniężnych</i>	0,30	0,20	0,14
1.3.	<i>nadwyżek opłat z funduszy gminnych</i>	0,20	1,30	0,96
2.	Zwroty rat pożyczek	149,50	151,40	141,26
3.	Wpływy z działalności Funduszu	26,60	34,20	32,29
5.	Inne (zwroty dotacji, opłata produktowa)	0,60	4,70	1,98
Razem		307,90	324,70	329,61

W 2008 roku Fundusz otrzymał o 20,08 mln zł więcej dochodów z opłat za korzystanie ze środowiska. Zmniejszyły się wpływy z działalności Funduszu o 1,91 mln zł w porównaniu do 2007 roku. Wynikało to z braku przychodów z tytułu zbycia akcji i udziałów, co miało miejsce w roku poprzednim. Natomiast wpływ z tytułu odsetek był wyższy w stosunku do roku 2007 o kwotę 4,39 mln zł.

Wpływy z tytułu nadwyżek z gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska, były niższe niż w roku 2007 o 0,34 mln zł.

Wydatki Funduszu w roku 2008 wyniosły 321,95 mln zł, w tym w formie dotacji – 43,01 mln zł i pożyczek 265,85 mln zł.

Struktura wydatków Funduszu w latach 2006-2008

[w mln zł]

Lp.	Wydatki	2006	2007	2008
1.	Dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów	45,50	36,20	43,01
2.	Pożyczki i kredyty preferencyjne	247,80	320,00	265,85
3.	Koszty działalności Funduszu (bez amortyzacji)	9,10	9,50	9,67
4.	Koszty obsługi POliŚ	0,00	0,00	0,94
5.	Wydatki i zakupy inwestycyjne własne	0,50	0,20	0,15
6.	Wydatki i zakupy inwestycyjne POliŚ	0,00	0,00	0,02
7.	Zakup akcji i udziałów	34,20	0,00	0,00
8.	Inne (nagrody za działalność, opłata produktowa, zwrot gminom utraconych dochodów)	1,50	2,30	2,31
Razem		338,60	368,20	321,95

Wśród wydatków najwyższą kwotę stanowiły **pożyczki i kredyty preferencyjne - 83%**. Udział finansowania w formie **dotacji oraz dopłaty do kredytów bankowych wynosił 13%**.

Koszty utrzymania Funduszu oraz koszty obsługi POliŚ wynoszą 3%, a pozostałe wydatki, na które składają się nagrody, opłata produktowa i inwestycje własne oraz zakupu inwestycyjne POliŚ – 1%.

2. POMOC FINANSOWA FUNDUSZU

W 2008 roku wysokość udzielonej pomocy finansowej Funduszu na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska wyniosła 359,86 mln zł.

Najwięcej środków zostało wydatkowanych na zadania inwestycyjne.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwyższą pomoc w wysokości **177,31 mln zł**, udzielono na zadania z zakresu ochrony powietrza (**53% środków przeznaczonych na zadania inwestycyjne**).

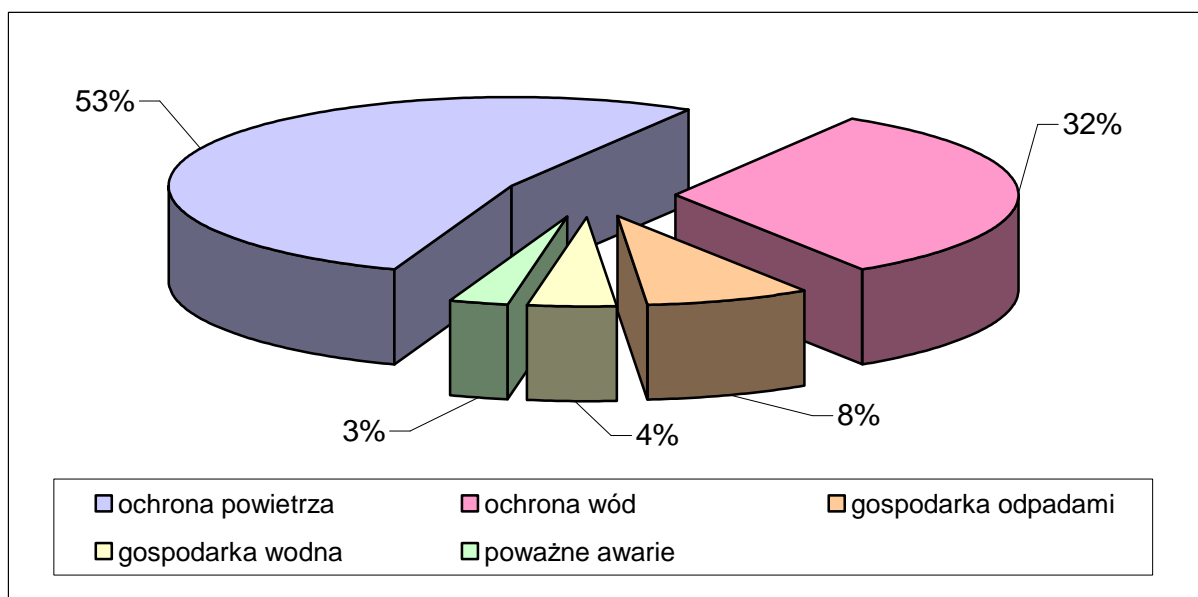
Na inwestycje z zakresu ochrony wód wydatkowano **106,93 mln zł (32% pomocy na inwestycje)**. Przedsięwzięcia z tego zakresu należą do głównego kierunku zadań finansowanych z dotacyjnych środków Unii Europejskiej.

Pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w 2008 roku [w tys. zł]

Lp.	Kierunek działania	Udzielona pomoc					
		Pożyczki	Dotacje	Umorzenia	Inne		Ogółem (3+4+5+6+7)
					Dopłaty do procent. Kredytów	Linie kredytowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	Inwestycje, w tym:	250 812,85	23 298,49	42 483,47	1 792,63	15 024,12	333 411,56
1.	Ochrona zasobów wodnych	95 840,66	5 244,55	19 085,84	253,77	102,21	120 527,03
1.1.	Ochrona wód	89 819,93	0,00	16 754,94	253,77	102,21	106 930,85
1.2.	Gospodarka wodna	6 020,73	5 244,55	2 330,90			13 596,18
2.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi:	21 476,50	956,02	3 560,60	170,26		26 163,38
2.1.	Gospodarka odpadami	21 476,50	951,94	3 560,60	170,26		22 598,70
2.2.	Ochrona powierzchni ziemi	0,00	4,08				3 564,68
3.	Ochrona powietrza	133 287,70	7 898,11	19 837,03	1 368,60	14 921,91	177 313,35
4.	Zapobieganie poważnym awariom	207,99	9 199,81				9 407,80
II.	Działalność pozainwestycyjna:	15,50	17 919,61				17 935,11
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu		4 560,92				4 560,92
2.	Edukacja ekologiczna		3 104,22				3 104,22
3.	Zarządzanie środowiskowe	15,50	4 647,21				4 662,71
3.1.	Monitoring środowiska		3 900,00				3 900,00
3.2.	Programy, badania naukowe, opracowania	15,50	732,27				747,77
3.3.	Wspomaganie systemu kontroli opłat		14,94				14,94
4.	Profilaktyka zdrowotna dzieci		5 607,26				5 607,26
III.	Pozostałe (umowy umorzenia bez przeznaczenia)*			7 511,50			7 511,50
IV.	Nagrody za działalność						980,00
V.	Zwroty gminom utraconych dochodów						27,01
	Ogółem (I+II+III+IV+V)	250 828,35	41 218,10	49 994,97	1 792,63	15 024,12	359 865,18

- Zgodnie z „Zasadami udzielania i umarzania pożyczek ...” obowiązującymi do końca 2003r., w odniesieniu do części Pożyczkobiorców, możliwe było udzielenie umorzeń bez obowiązku przeznaczania umorzonych kwot na realizację zadań związanych z ochroną środowiska.

Kierunki finansowania zadań inwestycyjnych w 2008 roku

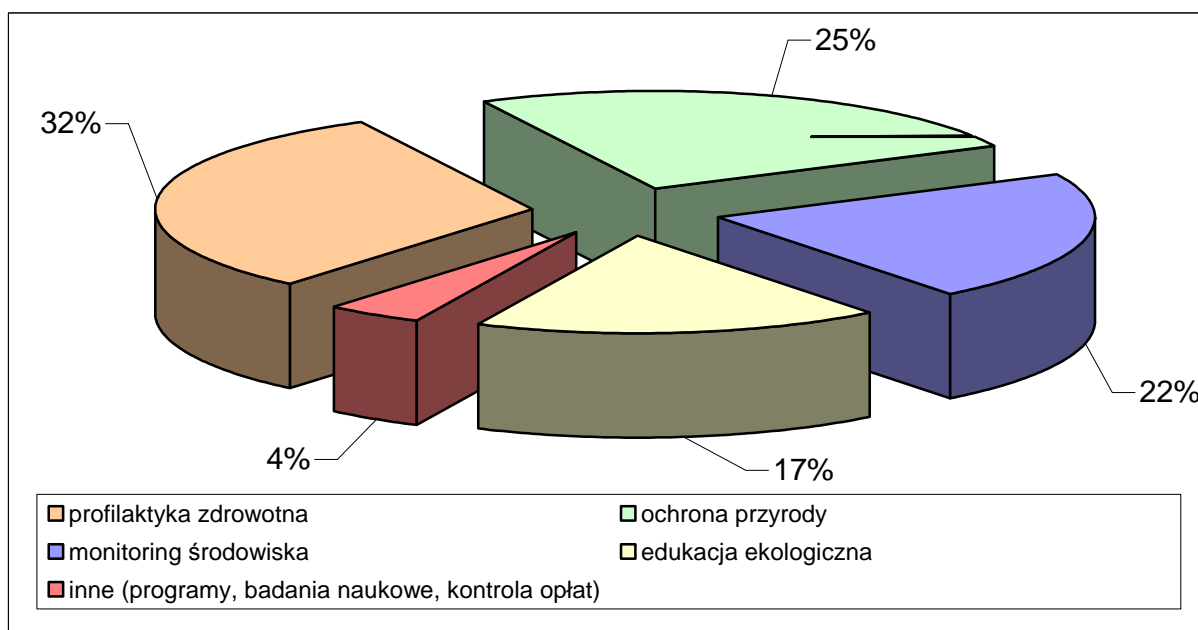
Na zadania z zakresu gospodarki odpadami wypłacono 26,16 mln zł, (8% kwoty udzielonej pomocy na zadania inwestycyjne). Środki Funduszu przeznaczone zostały głównie na zadania związane z wykorzystaniem odpadów przemysłowych i komunalnych.

Zadania w dziedzinie gospodarki wodnej otrzymały pomoc w wysokości 13,60 mln zł (4% pomocy na zadania inwestycyjne), przeznaczoną przede wszystkim na budowę i modernizację urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz inwestycje związane z zaopatrzeniem ludności w wodę pitną.

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom wydatkowano 9,41 mln zł, (3% kwoty udzielonej pomocy na zadania inwestycyjne).

Na zadania pozainwestycyjne wydatkowano w roku 2008 – 17,93 mln zł (5% udzielonej pomocy).

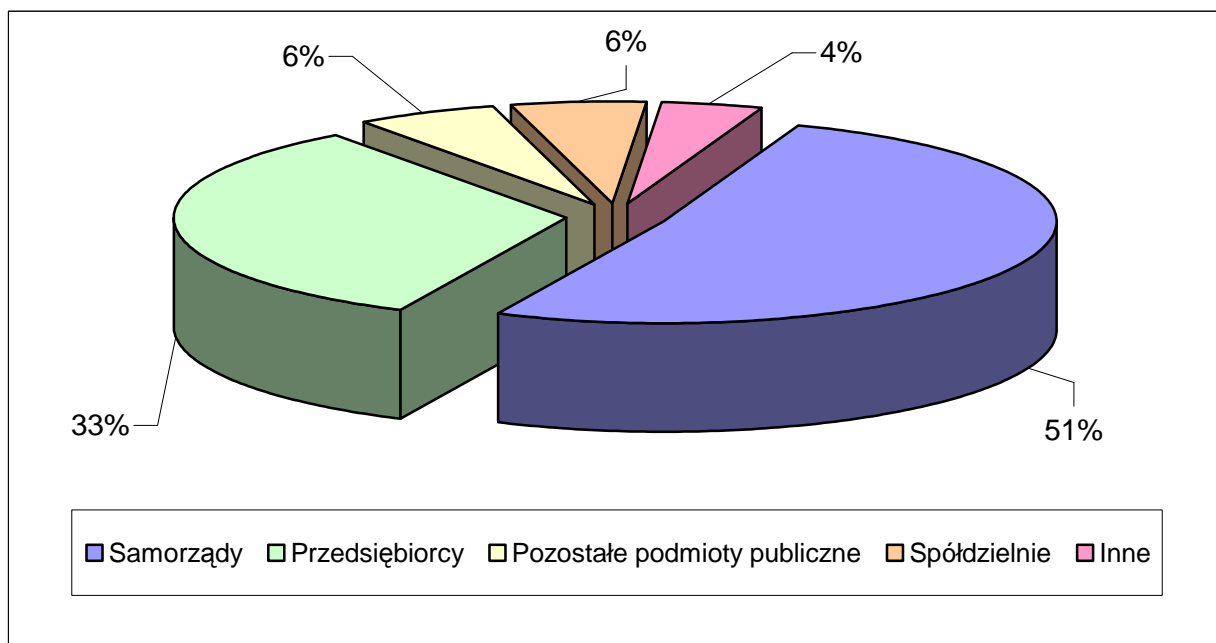
Kierunki dofinansowania zadań pozainwestycyjnych w 2008 roku

Główne kierunki wydatków wśród zadań pozainwestycyjnych stanowią: **profilaktyka zdrowotna dzieci (32%)**, **ochrona przyrody (25%)**, **badania stanu środowiska** prowadzone w ramach regionalnego monitoringu (22%), **edukacja ekologiczna (17%)** oraz **prace naukowo – badawcze i wspomaganie systemu kontroli opłat (4%)**.

Z pomocy Funduszu korzystały samorządy i jednostki organizacyjne o charakterze publicznym, przedsiębiorcy - niezależnie od formy własności, a także osoby fizyczne (bankowe linie kredytowe). **W roku 2008 wydatki Funduszu w ponad 57% dotyczyły jednostek sektora finansów publicznych.**

Beneficjenci pomocy udzielonej przez Fundusz w 2008 roku

Podział wypłat środków Funduszu w 2008 roku ze względu na kategorie beneficjentów przedstawia się następująco:

• jednostki samorządu terytorialnego	184,72 mln zł
• przedsiębiorcy (prywatni i publiczni)	119,01 mln zł
• pozostałe podmioty publiczne	20,72 mln zł
• spółdzielnie	20,82 mln zł
• inne (np. fundacje, stowarzyszenia, kościoły)	14,59 mln zł

Razem 359,86 mln zł,

3. FORMY FINANSOWANIA

3.1. FINANSOWANIE ZWROTNE

Finansowanie zwrotne stanowi główną formę dofinansowania zadań proekologicznych przez Fundusz.

W 2008 roku wypłaty w formie pożyczek i kredytów z bankowych linii kredytowych wyniosły 265,85 mln zł, w tym: w formie pożyczek wypłacono **250,83 mln zł**, a w ramach linii kredytowych obsługiwanych przez banki, ze środków Funduszu wypłacono **15,02 mln zł**.

Najwięcej pożyczek wypłacono na inwestycje w **ochronie atmosfery oraz na budowę kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków komunalnych**. Na zadania te przeznaczono ponad **83%** całości udzielonych pożyczek i kredytów.

Finansowanie zwrotne

[w mln zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2006	2007	2008
1.	Ochrona wód	92,98	138,85	89,82
1.1.	w tym: współfinansowanie projektów z UE	50,90	67,80	39,50
2.	Gospodarka wodna	11,80	9,00	6,02
2.1.	w tym: współfinansowanie projektów z UE	0,00	0,00	0,00
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	7,13	6,90	21,47
3.1.	w tym: współfinansowanie projektów z UE	0,50	0,80	0,00
4.	Ochrona powietrza	129,98	153,14	133,29
4.1.	w tym: współfinansowanie projektów z UE	0,10	0,60	0,00
5.	Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii	0,00	0,00	0,21
6.	Inne zadania (programy, opracowania)		0,02	0,02
7.	Linie kredytowe	5,92	12,09	15,02
	Pożyczki razem	247,81	320,00	265,85
	w tym: współfinansowanie projektów z UE	51,50	69,20	39,50

Na współfinansowanie projektów z udziałem Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych wypłacono **39,50 mln zł (14,7% wydatków)**. Również w tej kategorii wydatków dominowały projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, które były realizowane ze środków funduszy przedakcesyjnych – ISPA (od 1 maja 2004 nieukończone projekty realizowane ze środków ISPA kontynuowane są ze środków Funduszu Spójności) i funduszy strukturalnych. Wydatki dotyczyły zadań realizowanych w poprzednim okresie programowania (do 2006 roku).

Oprocentowanie pożyczek udzielanych przez Fundusz w roku 2008 miało charakter preferencyjny w porównaniu do oprocentowania kredytów komercyjnych udzielanych przez banki. Oprocentowanie pożyczek udzielonych w 2008 roku w stosunku rocznym kształtowało się w przedziale od 1,05% do 3,0%.

Średnie oprocentowanie (średnia ważona od wartości) pożyczek wynosiło 2,87%.

3.2. FINANSOWANIE BEZZWROTNE

Finansowanie bezzwrotne w 2008 roku wyniosło **93,98 mln zł** i obejmowało:

- dotacje **41,22 mln zł,**
- dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielonych przez banki **1,79 mln zł,**
- umorzenia **49,99 mln zł,**
- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska **0,98 mln zł.**

2.1 Dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów

W 2008 roku wypłacono dotacje (łącznie z dopłatami do kredytów) w wysokości 43,01 zł, o 6,80 mln zł więcej niż w roku 2007.

Dotacji inwestycyjnych wypłacono 25,10 mln zł. Wyższy poziom wydatków dotacyjnych miał miejsce w odniesieniu do zadań, m.in. w zakresie gospodarki wodnej, ochrony atmosfery, zapobiegania i likwidacji poważnych awarii.

Na działalność pozainwestycyjną wypłacono 17,91 mln zł, w tym: 4,56 mln zł na ochronę przyrody i lasów, 3,10 mln zł na edukację ekologiczną, 4,64 mln zł na zarządzanie środowiskowe, 5,61 mln zł na profilaktykę zdrowotną dzieci. Wzrost wydatków widoczny był na zadania z zakresu ochrony przyrody, edukacji ekologicznej oraz programów i badań naukowych.

Wielkości wypłaconych środków w formie dotacji w podziale na kierunki w latach 2006 - 2008 przedstawiono w Tabeli nr 9.

Dotacje według kierunków

[w mln zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2006	2007	2008
I	Dotacje inwestycyjne	22,77	17,65	23,31
1.	Ochrona wód	0,71	0,08	0,00
2.	Gospodarka wodna	1,27	2,44	5,25
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	2,78	1,07	0,96
4.	Ochrona powietrza	11,28	7,58	7,90
5.	Zapobieganie poważnym awariom	6,73	6,48	9,20
II.	Dopłaty do oprocentowania kredytów	0,14	0,26	1,79
III.	Działania pozainwestycyjne	22,64	18,30	17,91
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu	5,85	3,99	4,56
2.	Edukacja ekologiczna	2,80	2,74	3,10
3.	Monitoring środowiska	4,50	4,10	3,90
4.	Programy, badania, opracowania	0,38	0,45	0,73
5.	Programy międzynarodowe	0,06	0,00	0,00
6.	Kontrola wspomaganie opłat	1,09	0,02	0,01
7.	Profilaktyka zdrowotna dzieci	6,17	5,97	5,61
8.	Rolnictwo ekologiczne	1,79	1,03	0,00
	Razem	45,55	36,21	43,01

3.2.2 Umorzenia

W 2008 roku **kwota umorzeń** od udzielonych pożyczek wyniosła **49,99 mln zł**. Decyzje o umorzeniu podejmowała Rada Nadzorcza. Podstawowym warunkiem umorzenia części pożyczki było terminowe zakończenie realizacji zadania, osiągnięcie określonego umową efektu ekologicznego i rzeczowego oraz spłata co najmniej 50% pożyczki.

Przy rozpatrywaniu wniosków o umorzenie pożyczki brane są pod uwagę zasady umarzania obowiązujące w dniu złożenia wniosku o umorzenie – za wyjątkiem umów pożyczek zawartych do dnia 31.12.2003 roku, do umarzania których znajdują zastosowanie zasady obowiązujące w dacie zawarcia umowy. Na wysokość umorzenia miały wpływ: sprawność realizacji inwestycji, zmiany efektów rzeczowych, ekologicznych lub terminów realizacji zadań, terminowość regulowania zobowiązań w stosunku do Funduszu.

Dla umów zawartych do końca 2003 r., z wyłączeniem jednostek organizacyjnych, prowadzących w obiektach objętych umową pożyczki, działalność w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, obronności, ochrony bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa publicznego, sądownictwa, nauki i kultu religijnego, wszystkie podmioty zobowiązane były przeznaczyć umorzoną kwotę na realizację kolejnych zadań ekologicznych. Od 2004 roku, z zasady, wszystkie podmioty zobowiązane są do przeznaczenia umorzonej kwoty na zadania z zakresu ochrony środowiska.

3.2.3 Nagrody za działalność

Fundusz może przyznawać nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska.

Nagrody były przyznawane (zgodnie z Instrukcją przyznawania nagród IO – 7.01/12) z okazji Dnia Ziemi tzw. „Zielone czeki”, w konkursach współorganizowanych przez Fundusz (np. Konkurs „Zielonym do góry czyli lato w plenerze”), w konkursach organizowanych przez organizacje i instytucje na podstawie ich wniosków (np. Konkurs „Przeglądu Komunalnego” o Puchar Recyklingu), nagrody przyznane z okazji 15-lecia Funduszu, jubileuszu 80-lecia Ligi Ochrony Przyrody oraz nagrody przyznawane na podstawie propozycji zespołów specjalistów Funduszu i instytucji zewnętrznych.

Łącznie w 2008 roku na nagrody wypłacono 0,98 mln zł.

3.2.4 Zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia od podatku gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zwrotu gminom dochodów zwolnionych z podatku od nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa obowiązki rekompensowania utraconych dochodów scedowano na wojewódzkie fundusze. W 2008 roku Fundusz przekazał gminom województwa śląskiego środki stanowiące równowartość utraconych dochodów za 2007 rok.

W 2008 roku do Funduszu wpłynęło **14 wniosków** o zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości terenów pokrytych wodami sztucznych zbiorników wodnych. Dodatkowo rozpatrzono wniosek Gminy Poraj, który wpłynął w 2007 roku i nie był rozpatrywany ze względu na przekroczenie terminu.

Łączna kwota wypłat w 2008 roku z tego tytułu wyniosła **27 008 zł**. Dla porównania w 2007 roku wysokość wypłat wyniosła **11 494 zł**.

5. DZIAŁALNOŚĆ KAPITAŁOWA

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Fundusz był zaangażowany kapitałowo w 19 spółkach, w tym:

- w 11 spółkach akcyjnych,
- w 8 spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością.

Większość udziałów lub akcji spółek będących w upadłości lub likwidacji Fundusz otrzymał w drodze zamiany za wierzytelności objęte ugodami bankowymi (dotyczy 10 spółek) w wyniku nieuregulowania należności z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska (na podstawie pisma Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20.10.1995 nr DP 022/818c/95 skierowanym do wszystkich wojewodów).

Fundusz jest jedynym lub większościowym akcjonariuszem w spółkach:

- Regionalny Fundusz Ekorozwoju S.A. w Bielsku-Białej (100% akcji),
- Ekofol II S.A. w Bytomiu (60% akcji).

W 2008 roku Fundusz czynił starania zbycia akcji i udziałów 11 spółek. Proces zbywania pakietów akcji lub udziałów spółek przebiegał z trudnościami. Główną przyczyną tego stanu był fakt, że w spółkach trwają procesy upadłościowe lub likwidacyjne, co wpływa na brak zainteresowania ich nabyciem. Ponadto Fundusz miał do zaoferowania niewielkie pakiety, które nie dają nabywcom większych uprawnień oraz wpływu na działalność spółek.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość księgowa akcji i udziałów wyniosła 74,03 mln zł i zmniejszyła się o 2,39 mln zł w stosunku do 31.12.2007 roku. Na spadek ten wpłynęło zmniejszenie wartości akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz udziałów Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Ciepłogaz Sp. z o.o.

6. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej ([Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404](#)) Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE).

Fundusz udzielał dofinansowania na zasadach określonych w rozporządzeniach Komisji Europejskiej oraz na podstawie zatwierdzonych przez Komisję Europejską programów pomocowych w zakresie ochrony środowiska.

Wykonując obowiązujące prawo Fundusz udzielał pomocy publicznej w ramach:

- **pomocy regionalnej,**
- **pomocy horyzontalnej,**

pomocy de minimis. Dofinansowanie spełniające kryteria dozwolonej pomocy otrzymało **68** przedsiębiorców na realizację **81 zadań**. Pomoc ta wyrażona w ekwiwalencie dotacji brutto (EDB) wyniosła **20,13 mln zł**.

Pomoc publiczna udzielona w latach 2006 – 2008

Lp.	Forma pomocy	Liczba umów w szt.			Wysokość pomocy (EDB) w tys. zł		
		2006	2007	2008	2006	2007	2008
1	Dotacje	5	8	9	400,65	701,90	840,08
2	Pożyczki preferencyjne	32	51	44	4 091,29	11 301,32	9 810,27
3	Dopłaty do oprocentowania kredytów	-	3	3	-	3 714,07	1 148,06
4	Bankowe linie kredytowe	3	8	4	73,78	85,92	411,28
5	Pożyczki warunkowo umorzone	16	33	17	4 893,95	10 842,46	7 827,61

6	Odroczenie terminu płatności	3	7	10	0,64	72,67	83,33
7	Inne (zmiana oprocentowania, rozłożenie na raty płatności)	1	-	2	109,58	-	12,71
Razem		60	110	89	9 569,89	26 718,34	20 133,34

Podstawową formą udzielonej pomocy publicznej przez Fundusz były pożyczki preferencyjne – **44 umowy**.

Wartość umów zakwalifikowanych jako pomoc publiczna, w stosunku do ogólnej wartości wynikającej z umów zawartych przez Fundusz w 2008 roku wynosi 16,1%. W 2007 roku wartość umów zakwalifikowanych jako pomoc publiczna do ogólnej wartości wynikającej z umów zawartych przez Fundusz wynosiła 32,7%.

Spadek udziału procentowego wynika z faktu, iż znacznie zmniejszyła się liczba i wartość wniosków złożonych przez przedsiębiorców w ramach pomocy publicznej.

Na podstawie aktualnych przepisów Fundusz sporządzał okresowe sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej.

Ponadto w 2008 roku Fundusz udzielił:

- **pomocy de minimis w rolnictwie** - wartość pomocy brutto (EDB) wyniosła **5 745,00 zł**,
- **pomocy w rolnictwie, innej niż de minimis** - wartość pomocy brutto (EDB) wyniosła **6 723,00 zł**.

VII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

W 2008 roku do Biura Funduszu wpłynęło **762 wniosków** o dofinansowanie realizacji przedsięwzięć ekologicznych o (**11 więcej niż w 2007 roku**) na łączną kwotę **573,26 mln zł**.

Z ogólnej liczby złożonych wniosków, niekompletnych było **105 (na kwotę 208,82 mln zł)**. Wnioski te do końca roku nie zostały uzupełnione przez wnioskodawców o konieczne informacje i dokumenty przywołane we wzorze wniosku. W tej liczbie znajdują się także wnioski dotyczące zadań niezgodnych z listą zadań priorytetowych i rezygnacje wnioskodawców z dofinansowania.

Po weryfikacji i ocenie merytorycznej oraz formalno-prawnej znalazło się **657 wniosków** zawierających komplet informacji potrzebnych do ich rozpatrzenia. W 2008 roku do rozpatrzenia przez organy Funduszu było **686 wniosków (łącznie z 29 wnioskami, dla których nie zostały podjęte decyzje w roku 2007)**. Wnioskowana kwota pomocy finansowej ogółem wynosiła 406,21 mln zł, w tym na rok 2008 – 248,69 mln zł.

Zarząd i Rada Nadzorcza podjęły decyzje o dofinansowaniu 669 zadań, przeznaczając na ich realizację 346,85 mln zł. Do dofinansowania ze środków Funduszu w 2008 roku przyjęto:

417 zadań inwestycyjnych, w tym:

- 79 z zakresu ochrony zasobów wodnych, w tym:
 - 58 zadań z ochrony wód,
 - 21 zadań z gospodarki wodnej i ochrony przed powodzią,
- 43 z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- 287 w zakresie ochrony powietrza,

- 8 dla zapobiegania poważnym awariom,

374 zadań pozainwestycyjnych, w tym:

- 50 z zakresu ochrony przyrody i lasów,
- 163 z zakresu edukacji ekologicznej dzieci,
- 143 z zakresu profilaktyki zdrowotnej,
- 13 z zakresu programów, prac naukowo-badawczych, opracowań,
- 3 z zakresu monitoringu,
- 2 z zakresu wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat.

W 2008 roku Rada Nadzorcza i Zarząd Funduszu podjęły decyzję o dofinansowaniu zadań, w formie dotacji i pożyczek, w wysokości **346,85 mln zł**, w tym 321,22 mln zł w oparciu o wnioski, które wpłynęły w roku 2008 i 25,63 mln zł w odpowiedzi na wnioski z lat poprzednich. W wyniku podjętych w roku 2008 i w latach poprzednich decyzji o dofinansowaniu zadań, zawarte zostały umowy w formie pożyczek i dotacji na kwotę **280,53 mln zł**.

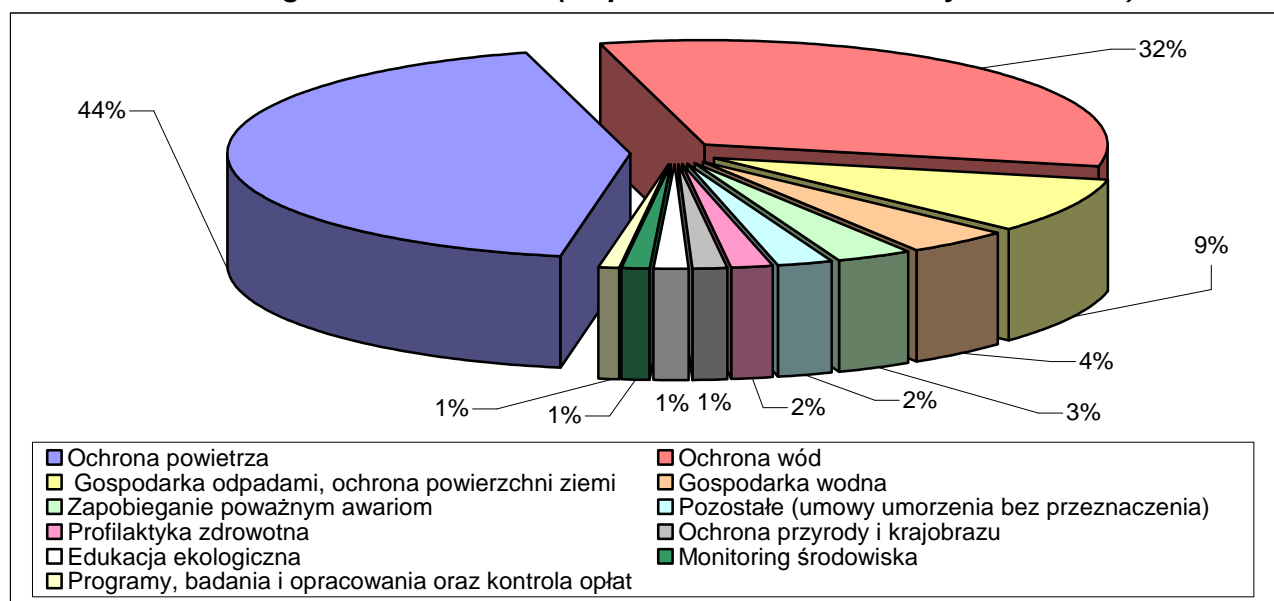
Wysokość przyznanego przez Fundusz dofinansowania na rok 2008 wyniosła 193,75 mln zł. (w oparciu o bieżące wnioski), a łącznie z zobowiązaniami z umów z lat poprzednich 395,51 mln zł. Z tej kwoty wypłacono (po przedstawieniu rozliczenia) **292,05 mln zł w formie dotacji i pożyczek**.

2. ZAWARTE UMOWY

W 2008 roku zawarto 1 053 umowy o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu na kwotę ogółem 345,27 mln zł. Struktura zawartych umów przedstawia się następująco:

- 365 umów dotacji na kwotę 51,85 mln zł,
- 279 umów w ramach bankowych linii kredytowych na kwotę 13,60 mln zł,
- 257 umów pożyczek na kwotę 228,67 mln zł,
- 149 umów umorzenia pożyczek na kwotę 49,99 mln zł,
- 3 umowy na dopłaty do oprocentowania kredytu na kwotę 1,15 mln zł.

Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2008 r.)

VIII. OSIĄGNIĘTE EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE

1. INWESTYCJE

W roku 2008 zakończono realizację **358 zadań inwestycyjnych** współfinansowanych przez Fundusz.

Zakończone zadania dały możliwość uzyskania efektów ekologicznych i rzeczowych w zakresie: ochrony zasobów wodnych, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi, ochrony powietrza atmosferycznego oraz przeciwdziałania wystąpienia poważnym awariom.

1.1. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

W 2008 roku zakończono **44 zadania z zakresu ochrony wód**, w tym rozbudowę bądź modernizację 5 oczyszczalni pozwalających na oczyszczenie 96.255 m³/d ścieków oraz budowę kolektorów sanitarnych o długości 219,6 km, umożliwiających odprowadzenie do oczyszczalni 2.478,5 m³/d ścieków.

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony wód zakończonych w 2008 roku należały:

- rozbudowa i modernizacja oczyszczalni komunalnych w: Częstochowie (przepustowość 90.000 m³/d), Knurowie (przepustowość 4.800 m³/d), Wyrach (przepustowość 1.000 m³/d),
- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminach: Buczkowice (31,0 km), Pawłowice (19,9 km), Goleszów (16,2 km), Orzesze (16,0 km), Szczyrk (15,0 km), Świnna (13,7 km).

W zakresie zadań **z zakresu gospodarki wodnej zakończono realizację 22 zadań**, których wynikiem jest między innymi:

- wykonanie 57,12 km sieci wodociągowej, m.in. w gminach: Goleszów (13,487 km), Bestwina (10,522 km), Dąbrowa Zielona (5,161 km), Goczałkowice Zdrój (4,568 km),
- modernizacja stacji uzdatniania wody Cięcina Górna o wydajności 432 m³/d,
- regulacja ciekłu Dziunia w powiecie Kłobuckim na długości 8,86 km, potoku Wieśnik w Radziechowach-Wieprzu na długości 0,25 km,
- budowa w miejscowości Zielona, w gminie Kalety, zbiornika retencyjnego typu zaporowego IV klasy o pojemności 1 093 000 m³, pojemności rezerwy powodziowej 461 000 m³,
- budowa wałów przeciwpowodziowych na rzece Warcie w Częstochowie na długości 0,246 km.

1.2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi zakończono 28 zadań inwestycyjnych, w tym:

- usunięto i unieszkodliwiono odpady zawierające azbest m.in. w gminach: powiatu częstochowskiego (696 Mg), Węgierskiej Górcie (100 Mg), Kroczykach (74,6 Mg), Zebrzydowicach (53,4 Mg), Milówce (43,2 Mg),
- zmodernizowano spalarnię odpadów medycznych w Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej -Curie oddział w Gliwicach o wydajności 700 Mg/a,
- rozbudowano Zakład SARPI Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o. o zespół zbiorników technologiczno-operacyjnych na odpady płynne oraz wiatę magazynową ze stanowiskiem do przyjmowania odpadów w beczkach, pozwalających na gospodarcze wykorzystanie 700 m³/a odpadów niebezpiecznych,

- rozbudowano składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Raciborzu o pojemności 230.000 m³,
- zamknięto składowiska odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne i obojętne w Porębie na powierzchni 3,5 ha, Czechowicach - Dziedzicach na powierzchni 1,23 ha.

1.3. OCHRONA POWIETRZA

W roku 2008 **zakończono realizację 256 zadań związanych z ochroną atmosfery**, które stworzyły możliwość zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o:

2.983.421,85	kg/a zanieczyszczeń pyłowych,
103.217.674,20	kg/a zanieczyszczeń gazowych, w tym:
24.775.629,57	kg/a SO₂,
598.930,01	kg/a NO _x ,
1.203.708,55	kg/a CO,
76.639.103,02	kg/a CO₂,
303,05	kg/a b-α-p,

Do najważniejszych zadań przekazanych do eksploatacji w 2008 roku należą:

- inwestycje realizowane w ramach obszarowych programów obniżenia niskiej emisji w zasobach mieszkaniowych w gminach: Bestwina, Bielsko–Biała, Bieruń, Bojszowy, Czechowice–Dziedzice, Goczałkowice – Zdrój, Godów, Herby, Imielin, Krupski Młyn, Krzyżanowice, Łęczyny, Lubliniec, Lubomia, Miasteczko Śląskie, Miedźna, Mierzęcice, Milówka, Ożarówce, Pszczyna, Racibórz, Rydułtowy, Suszec, Szczyrk, Tarnowskie Góry, Wodzisław Śląski, Zbrostawice (w 2008 r. ukończono realizację dwóch etapów), Żywiec – w ramach programów dofinansowano modernizację 3.393 kotłowni, zabudowę 379 instalacji solarnych, termoizolację 276 obiektów oraz modernizację instalacji c.o. w 123 indywidualnych budynkach mieszkalnych
- modernizacja elektrofiltra kotła parowego OP-140 nr 3 w EC "ZOFIÓWKA" należącej do Spółki Energetycznej Jastrzębie SA (zmniejszenie emisji pyłu – 84.000 kg/a),
- modernizacja instalacji odpylania spalin z kotła WR-5 zabudowanego w kotłowni Nadwiślańskiej Spółki Energetycznej Sp. z o.o. Zakład Ciepłowniczy nr 2 w Woli (zmniejszenie emisji pyłu – 3.556 kg/a),
- modernizacja instalacji paleniskowej kotła bloku nr 4 celem osiągnięcia poziomu emisji NO_x<300mg/m³ w Elektrowni Rybnik SA (zmniejszenie emisji NO_x – 508.032 kg/a),
- modernizacja kotłowni K-751 - przebudowa instalacji odpylania - na terenie Zakładu Lentex w Lublińcu (zmniejszenie emisji pyłu – 597 kg/a),
- wykonanie instalacji mokrego odsiarczania spalin w Elektrowni Rybnik S.A. (zmniejszenie emisji pyłu – 1.756.608 kg/a, SO₂ – 23.723.161 kg/a),
- budowa instalacji odsiarczania spalin w Ciepłowni należącej do PEC Gliwice Sp. z o.o. - (SO₂ – 461.290 kg/a),
- wykonanie 19 indywidualnych węzłów cieplnych w budynkach zlokalizowanych w Zabrze, przy ul. Tatarkiewicza, zasilanych dotychczas z grupowej stacji wymienników ciepła wraz z budową sieci cieplnej - Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. ZPEC (zmniejszenie emisji pyłu – 268 kg/a, SO₂ – 2.870 kg/a),
- termomodernizacja budynków mieszkalnych Spółdzielni Mieszkaniowej „Górnik” w Jaworznie – 2 zadania, łączni termomodernizacja 7 budynków mieszkalnych

Spółdzielni Mieszkaniowej „Gronie” w Żywcu (zmniejszenie emisji SO₂ – 5.950 kg/a, CO₂ – 962.280 kg/a),

Kontynuowane były przez Gminy na terenie województwa śląskiego działania związane z termoizolacją obiektów oraz ze zmianą sposobu ogrzewania w obiektach oświatowych i służby zdrowia, co przyczyniło się lokalnie do obniżenia „niskiej emisji”.

Przeprowadzona została przebudowa źródeł ciepła przez inne podmioty, w tym z zastosowaniem alternatywnych źródeł energii, między innymi:

- zabudowano pompę ciepła w budynku Banku Spółdzielczego w Krzepicach, siedzibie Spółki Hartmann Sp. z o.o. w Świerklańcu,
- zabudowano kolektory słoneczne dla obiektów: Aquaparku NEMO – Wodny Świat w Dąbrowie Górniczej, Ośrodka Wypoczynkowego w Szczyrku, Przedsiębiorstwa Uzdrawiskowego "Ustroń" SA, Pocysterskiego Zespołu Klasztoru Pałacowego w Rudach, budynku Hotelu "ROYAL" w Gliwicach.

1.4. ZAPOBIEGANIE I LIKWIDACJA POWAŻNYCH AWARII I ICH SKUTKÓW

Zrealizowano 8 zadań, w tym 6 związanych z zapobieganiem wystąpienia poważnych awarii, w ramach których zakupiono sprzęt i wyposażenie pożarnicze do przeciwdziałania i usuwania skutków powodzi, katastrof drogowych i zagrożeń środowiska dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej województwa śląskiego oraz Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska.

Zbiorcze zestawienie efektów rzeczowych i ekologicznych osiągniętych w wyniku zakończenia inwestycji w roku 2008 przedstawiono w poniższych tabelach.

Efekty ekologiczne osiągnięte w 2008 roku

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wartość planowana	Wartość rzeczywista	Liczba zadań
1. Ochrona wód					
1.	Ilość odprowadzanych ścieków	m ³ /d	-	129,50	5
2.	Odprowadzanie ścieków z "n" podłączeń do budynków	szt.	3 195,00	3 286,00	34
3.	Ilość ścieków oczyszczanych w dniu uruchomienia oczyszczalni	m ³ /d	-	51 285,60	8
4.	Ilość ścieków odprowadzanych do oczyszczalni po wykonaniu kanalizacji	m ³ /d	-	2 349,01	32
5.	stworzenie warunków do oczyszczenia ścieków do parametrów określonych w pozwoleniu wodno-prawnym	m ³ /d	95 785,00	95 785,00	5
2. Gospodarka wodna					
6.	Wykonanie zbiornika o pojemności	m ³	1 115 760,00	1 115 760,00	2
7.	Zapobieganie zagrożeniom powodziowym		1,00	1,00	1
8.	Ilość wody do picia przekazana do sieci wodociągowej	m ³ /d	-	201,70	6
9.	Stworzenie warunków do prawidłowego przepływu wód	m ³ /s	557,87	557,87	4
10.	Stworzenie możliwości dostawy wody do picia o odpowiedniej jakości	m ³ /d	-	670,14	15
3. Gospodarka odpadami					
11.	Gospodarcze wykorzystanie odpadów	Mg/a	1 500 068,73	1 524 943,94	3
12.	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	Mg	1 194,60	1 210,97	18
13.	Piezometry	szt.	12,00	12,00	1
14.	Drenaż	mb.	275,00	275,00	1
15.	Składowisko odpadów - powierzchnia	ha	2,31	2,31	1

16.	Składowisko odpadów - pojemność	m ³	230 000,00	230 000,00	1
17.	Selektywne zebranie i przekazanie do odzysku, recyklingu lub unieszkodliwiania w skali roku co najmniej	Mg	1 080,00	1 080,00	1
18.	Składowisko odpadów - żywotność	rok	12,00	12,00	1
19.	Powierzchnia zrehabilitowanego terenu	ha	4,73	4,73	2
20.	Unieszkodliwianie odpadów	Mg	0,60	0,60	1
4. Ochrona powierzchni ziemi					
21.	Usunięcie i unieszkodliwienie porzuconych odpadów.	Mg	3,90	3,90	1
22.	Powierzchnia zagospodarowanego przyrodniczo terenu	m ²	60 000,00	60 000,00	1
5. Ochrona powietrza					
23.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych	kg/a	1 899 747,85	2 983 421,85	232
24.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	22 278 028,57	24 775 629,57	224
25.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NO _x	kg/a	598 930,01	598 930,01	242
26.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO	kg/a	1 203 707,91	1 203 708,55	238
27.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	76 635 774,02	76 639 103,02	243
28.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	303,05	303,05	137
29.	Oszczędność energii	GJ/a	215 307,93	215 348,64	159
30.	Zmniejszenie emisji metanu	m ³ /a	9 000 000,00	9 000 000,00	1
31.	Oszczędność energii elektrycznej	kWh/a	905 929,00	905 929,00	5
32.	Produkcja energii cieplnej z instalacji solarnej	GJ/a	1 984,10	1 984,10	13
33.	Produkcja energii cieplnej z pomp ciepła	GJ/a	150,00	150,00	2
34.	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł energii odnawialnej	kWh/a	123,00	123,00	1
35.	Unieszkodliwienie azbestu	m ²	6 761,09	6 761,09	4
6. Zapobieganie poważnym awariom					
36.	Zakup ratowniczej łodzi hybrydowej	szt.	1,00	1,00	1
37.	Modernizacja zbiornika na paliwo	szt.	3,00	3,00	1
38.	Poprawa możliwości jednostek straży pożarnej w zakresie likwidacji i zwalczania skutków poważnych awarii, powodzi, wypadków i katastrof chemicznych i ekologicznych.	-	5,00	5,00	5
39.	Poprawa możliwości w zakresie usuwania zagrożeń ekologicznych.	-	1,00	1,00	1

Efekty rzeczowe osiągnięte w 2008 roku

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wartość planowana	Wartość rzeczywista	Liczba zadań
1. Ochrona wód					
1	Podłączenia	szt.	2 481,00	2 557,00	26
2	Kanalizacja deszczowa o długości	mb.	451,50	518,39	3
3	Oczyszczalnia ścieków komunalnych	m ³ /d	96 255,00	96 255,00	5
4	Oczyszczalnia ścieków przemysłowych	m ³ /d	110,00	110,00	1
5	Kanalizacja sanitarna o długości	mb.	213 697,70	219 644,45	39
6	Przepompownie	szt.	106,00	106,00	17
7	Separatory	szt.	1,00	1,00	1

2. Gospodarka wodna					
8	Zbiornik retencyjny o pojemności użytkowej	m ³	668 930,00	668 930,00	2
9	Pojemność powodziowa zbiornika retencyjnego	m ³	475 170,00	475 170,00	2
10	Regulacja rzeki na długości	mb.	9 248,50	9 248,50	3
11	Długość obwałowań p. powodziowych	mb.	246,00	246,00	1
12	Hydrofornie	szt.	1,00	1,00	1
13	Przyłącza wodociągowe	szt.	980,00	990,00	15
14	Stacja uzdatniania wody o wydajności	m ³ /d	432,00	432,00	1
15	Długość sieci wodociągowej	mb.	57 499,80	59 196,96	18
3. Gospodarka odpadami					
16	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie		1 288,41	1 336,92	21
17	Piezometry	szt.	12,00	12,00	1
18	Drenaż	mb.	275,00	275,00	1
19	Instalacja, linia technologiczna, urządzenie o wydajności w m ³	m ³ /a	700,00	700,00	1
20	Składowisko odpadów - powierzchnia	ha	2,31	2,31	1
21	Składowisko odpadów - pojemność	m ³	230 000,00	230 000,00	1
22	Składowisko odpadów - żywotność	rok	12,00	12,00	1
23	Zakup urządzenia do utylizacji lub unieszkodliwienia odpadów	szt.	3,00	3,00	2
24	Powierzchnia zrehabilitowanego terenu	ha	4,73	4,73	2
25	Instalacja, linia technologiczna, urządzenie o wydajności w Mg	Mg/a	700,00	700,00	1
4. Ochrona powierzchni ziemi					
26	Powierzchnia zagospodarowanego przyrodniczo terenu	Mg	3,90	3,90	1
27	Powierzchnia zagospodarowanego przyrodniczo terenu	m ²	60 000,00	60 000,00	1
5. Ochrona powietrza					
28	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl.	3 589,00	3 595,00	89
29	Źródło ciepła opalane biomasą	kpl.	3,00	3,00	2
30	Źródło ciepła zasilane energią elektryczną	szt.	37,00	37,00	1
31	Źródło ciepła opalane gazem	kpl.	283,00	297,00	48
32	Źródło ciepła opalane olejem	kpl.	2,00	2,00	2
33	Źródło ciepła opalane paliwem stałym	kpl.	3 138,00	3 130,00	58
34	Węzeł cieplny	kpl.	78,00	78,00	36
35	Kolektory słoneczne	m ²	814,97	815,11	13
36	Pompa ciepła	kpl.	3,00	3,00	3
37	Pozostałe inwestycje związane z odnawialnymi źródłami energii	kpl.	1,00	1,00	1
38	Instalacja solarna	kpl.	371,00	371,00	19
39	Sieci ciepłe wraz z przyłączami	kpl.	29,00	29,00	17
40	Zdemontowanie i zutylizowanie okładziny zawierającej azbest	kpl.	11,00	11,00	3
41	Instalacja ogrzewania	kpl.	247,00	247,00	119
42	Termoizolacja obiektów	kpl.	470,00	470,00	174
43	Wentylacja mechaniczna	kpl.	10,00	10,00	10
44	Instalacja odpylania spalin	kpl.	5,00	5,00	5
45	Instalacja odsiarczania spalin	kpl.	3,00	3,00	2
46	Oświetlenie energooszczędne	kpl.	1 816,00	1 816,00	3

47	Pozostałe inwestycje z zakresu ochrony atmosfery	kpl.	30,00	30,00	10
6. Zapobieganie poważnym awariom					
48	Modernizacja zbiornika na paliwo	szt.	3,00	3,00	1
49	Zakup ratowniczej łodzi hybrydowej	szt.	1,00	1,00	1
50	Zakup niezbędnego sprzętu.	kpl.	6,00	6,00	6

2. DZIAŁANIA POZAINWESTYCYJNE

W wyniku realizacji **301 zadań pozainwestycyjnych** z udziałem środków Funduszu uzyskano następujące ważniejsze efekty rzeczowe i ekologiczne:

2.1. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

W zakresie ochrony obszarów i obiektów cennych przyrodniczo wykonano między innymi następujące prace:

- przeprowadzono rewitalizację zaniedbanego parku w Świerklańcu na pow. 39,07 ha,
- w parkach zabytkowych i miejskich o charakterze międzygminnym w Chorzowie, Grodźcu, Nakle Śląskim, Kochcicach, Tarnowskich Górach, Reptach, Rybniku w ramach prac pielęgnacyjnych wykonano cięcia i zabiegi pielęgnacyjne 895 szt. drzew, 1 117 krzewów, przeprowadzono wycinkę drzew chorych, samosiewów i zamierających w ilości 772 szt., dokonano nasadzeń drzew i krzewów 2 134 szt., 1 117 szt. krzewów i 1 200 szt. bylin,
- w parku w Reptach wykonano cięcia pielęgnacyjne 3.650 m² krzewów żywopłotów, cięcia odmładzające około 4 586 szt. krzewów, oczyszczono 5,10 ha powierzchni z podrostów, wykonano konserwację rowów melioracyjnych na długości 2,0 km,
- w parkach w Kochcicach, Reptach, Chorzowie kontynuowano działania chroniące 154 szt. drzew kasztanowca przed szkodnikiem szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem,
- w Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie prowadzono prace polegające na likwidacji nadmiernego zagęszczenia zadrzewienia na powierzchni 8,0 ha w celu ochrony drzew i krzewów z gatunków szlachetnych,
- w Reptach oczyszczono z samosiewek 5,1 ha terenu, wykonano cięcia pielęgnacyjne na powierzchni około 3 650 m² żywopłotów, cięcia pielęgnacyjne 552 m zieleni niskiej i cięcia odmładzające około 4 586 szt. krzewów,
- w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie zrealizowano prace polegające na założeniu: upraw sadowniczych – kolekcji zachowawczych starych odmian i lokalnie uprawianych drzew owocowych na powierzchni 1,38 ha, nasadzono 225 szt. sadzonek drzew owocowych zgodnie ze specyfikacją i planem oraz kolekcji deontologicznej na powierzchni 0,215 ha oraz nasadzeniu 425 szt. sadzonek drzew i krzewów w 43 gatunkach zgodnie ze specyfikacją i planem.

W ramach ochrony zagrożonych wyginięciem roślin i zwierząt wolnożyjących między innymi:

- kontynuowano działania ratownicze ograniczające populację kornika drukarza oraz dofinansowano: zakup pułapek feromonowych, bezobsługowych chwytaków, wycinkę drzew opanowanych przez korniki na terenie Beskidów dla Nadleśnictw: Bielsko-Biała, Jeleśnia, Ujsoły, Ustroń, Węgierska Górka i Wisła,
- zakupiono: 110,21 ton karmy dla utrzymania żubrów, 16,0 ton nawozów oraz 27,4 tony wapna nawozowego w celu poprawy stanu łąk w rezerwacie przyrody „Żubrowisko” w Pszczynie, objęto stałym nadzorem weterynaryjnym żubry, utrzymano w należytym stanie infrastrukturę hodowlaną (zagrody, paśniki i stanowiska karmowe),

- zarybiono wody otwarte na terenie województwa śląskiego różnorodnym składem gatunkowym ryb w celu zwiększenia populacji ryb w ekosystemach rzecznych i zbiorników wodnych.

W zakresie ochrony terenów zielonych między innymi naprawiono szkody spowodowane wichurą w styczniu 2007 roku na terenie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Rajczy, poprzez zakup i wysadzenie 12 000 szt. sadzonek buka, 6 000 szt. sadzonek jodły. Wykonano melioracje agrotechniczne na powierzchni 2,5 ha.

W zakresie naprawy szkód w środowisku przyrodniczym między innymi prowadzono prace polegające na naprawianiu szkód spowodowanych trąbą powietrzną, wichurami i gradobiciem, które to zjawiska przeszły nad województwem śląskim 15 sierpnia 2008 r. w gminach: Blachownia, Częstochowa, Herby, Kruszyna, Koszęcin, Mykanów, Niegowa, Toszek, Wielowieś. Wykonano prace polegające na zebraniu i zdeponowaniu 1 811,51 Mg odpadów różnych, 303,33 Mg odpadów zawierających azbest, zakupiono paliwo do sprzętu przeznaczonego do cięcia gałęzi, drewna i transportu odpadów na składowiska.

W ramach ochrony przeciwpożarowej terenów leśnych przeprowadzono patrolowanie lotnicze lasów województwa śląskiego. Samoloty patrolowo-gaśnicze i śmigłowce przelatały nad województwem śląskim 310 godzin. Wykryły 11 pożarów oraz brały udział w 263 akcjach gaśniczych, podczas których wykonały 1 650 zrzutów wody. W 2008 roku wystąpiło 417 pożarów, które strawiły 133,81 ha lasu.

Ponadto w ramach akcji „Posadź swoje drzewko”, posadzono 32 208 szt. sadzonek drzew i krzewów w 360 obiektach (szkoły wszystkich szczebli, przedszkola, organizacje społeczne, ośrodki pomocy społecznej, ośrodki zdrowia).

2.2. EDUKACJA EKOLOGICZNA

W zakresie edukacji ekologicznej między innymi:

- doposażono w sprzęt i pomoce dydaktyczne 7 ośrodków edukacji ekologicznej: cztery ośrodki edukacji ekologicznej Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego (Rudy, Smoleń Kalina i Żywiec) oraz ośrodki edukacji ekologicznej w Nadleśnictwach (Siewierz, Świerklaniec oraz Brynek),
- doposażono Fundację Ekologiczną „Silesia” w Katowicach oraz Stowarzyszenie Ziemia i MY – Centrum Edukacji Ekologicznej w sprzęt niezbędny do prowadzenia programów z zakresu edukacji ekologicznej,
- utworzono 2 ścieżki przyrodniczo-edukacyjne o łącznej długości 9,3 km (ścieżka przyrodniczo – edukacyjna „Las Widok” i ścieżka edukacyjna na użytku ekologicznym Paprocany) oraz rozszerzono bazę edukacyjną na terenie całego Nadleśnictwa Brynek poprzez stworzenie kilkudziesięciu przystanków edukacyjnych,
- w ramach promocji ochrony środowiska w mediach wyemitowano: 151 audycji radiowych, 24 programy telewizyjne z cyklu „Bliżej Natury”, 12 programów telewizyjnych „Poznać, pokochać”, wydano 598 kolumn druku w prasie o zasięgu wojewódzkim, ponadlokalnym i lokalnym oraz wykonano 240 stron (tj. 48 bloków) aktualizacji serwisu ekologicznego,
- zorganizowano 5 konferencji i 2 seminaria z udziałem 570 uczestników z województwa śląskiego, wydano 1 200 egz. materiałów konferencyjnych,
- zorganizowano i przeprowadzono warsztaty ekologiczne, prelekcje, debaty, akcje ekologiczne, happeningi, festyny edukacyjne, wykłady oraz wycieczki edukacyjne dla dzieci i młodzieży,

- zorganizowano warsztaty ekologiczne w ośrodkach edukacji ekologicznej, w których wzięło udział 9 977 dzieci i młodzieży,
- wydano: książki, albumy, monografie, publikacje, poradniki, raporty, biuletyny, broszury, ulotki, foldery, plakaty, płyt CD i DVD,
- wyprodukowano filmy edukacyjne,
- zakupiono: wydawnictwa (książki, albumy, słowniki, encyklopedie, leksykony itp.), kalendarze ekologiczne, zakładki ekologiczne, rękawice i worki na śmieci, torby lniane, naczynia biodegradowalne,
- zakupiono prenumeratę czasopism: Ekoświat, Ekonatura, Zielona Liga, Przyroda Polska, Aura oraz Przyroda Górnego Śląska dla przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych województwa śląskiego na rok 2008,
- zorganizowano i przeprowadzono konkursy ekologiczne o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim oraz olimpiady ekologiczne,
- zakupiono nagrody dla laureatów konkursów ekologicznych,
- zorganizowano i przeprowadzono festiwale ekologiczne (VII Raciborski Festiwal Ekologiczny Piosenki i Wiersza dla dzieci i młodzieży szkolnej Racibórz 2008 i Festiwal Kultury Ekologicznej „Zielono mi” - Katowice 2008),
- zorganizowano imprezy związane z obchodami Dnia Lasu, Dnia Ziemi oraz Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska,
- zorganizowano zloty turystyczno-ekologiczne „Czyste Góry” (wiosenny i jesienny).

2.3. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Profilaktyką zdrowotną objęte zostały dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

Z wyjazdów zdrowotnych realizowanych:

- **w trakcie roku szkolnego** (zielone szkoły) skorzystało **23 811 dzieci**,
- **w okresie wakacji i ferii zimowych** wyjechało **12 023 dzieci**.

W ramach profilaktyki specjalistycznej z wyjazdów skorzystało 1 144 dzieci.

W ramach walki z ołowicą badaniami objęto **4 864 dzieci**, zakupiono 3 150 opakowań suplementów witaminowo-mineralnych, 51 992 litry mleka a także soki owocowo-warzywne, przeprowadzono zajęcia rehabilitacyjne na basenie.

Wydano 20 000 egzemplarzy ulotek nt. zagrożeń ołowiem oraz 10 000 egzemplarzy zeszytu edukacyjnego dla dzieci pt. „Potrafię dbać o środowisko i zdrowie” oraz wydano 3 000 egzemplarzy zeszytu edukacyjnego dla młodzieży pt. „Ołów – środowisko, zagrożenia, profilaktyka – Pytania i odpowiedzi” oraz wydano 3 000 egz. ulotek „Witaminy i minerały w profilaktyce zdrowotnej dzieci”, 2 000 egzemplarzy uniwersalnej broszury edukacyjnej pt. „Narażenie na ołów, dorosłych i dzieci, 1 000 egzemplarzy broszury edukacyjnej pt. „Narażenie na ołów” dla pracowników wykonujących prace w narażeniu na ołów,

zakupiono 1 050 książek o tematyce przyrodniczo-ekologicznej, zdrowotnej oraz encyklopedycznej.

2.4. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM W REGIONIE

W zakresie zarządzania środowiskowego realizowane były badania stanu środowiska, prace naukowo - badawcze, programy i ekspertyzy, kontrola wnoszenia opłat.

Zadania były realizowane w celu wspomaganie działalności władz regionalnych i lokalnych w instrumenty zarządzania środowiskiem, w tym:

- opracowano wojewódzki program przekształceń terenów przemysłowych i zdegradowanych,
- opracowano program wykorzystania wód podziemnych, w szczególności termalnych i leczniczych, w wybranych obszarach województwa śląskiego,
- opracowano plany ochrony dla Parków Krajobrazowych wchodzących w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego,
- w Powiecie Raciborskim oraz Gminie Łaziska Górne wspomagano system kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska poprzez przedłużenie licencji specjalistycznego oprogramowania SOZART-REMAS-POWIAT,
- na bieżąco analizowano i dokumentowano stan środowiska, określano przyczyny i trendy zmian jakości wszystkich komponentów środowiska, oceniano skuteczność podejmowanych działań ochronnych, informowano społeczeństwo o stanie środowiska, przedstawiano raporty o stanie środowiska.

Opracował: Zespół Biura Zarządu

Katowice, kwiecień 2009 roku

Gabriela Lenartowicz
Prezes Zarządu